

BAKURUBASANNI

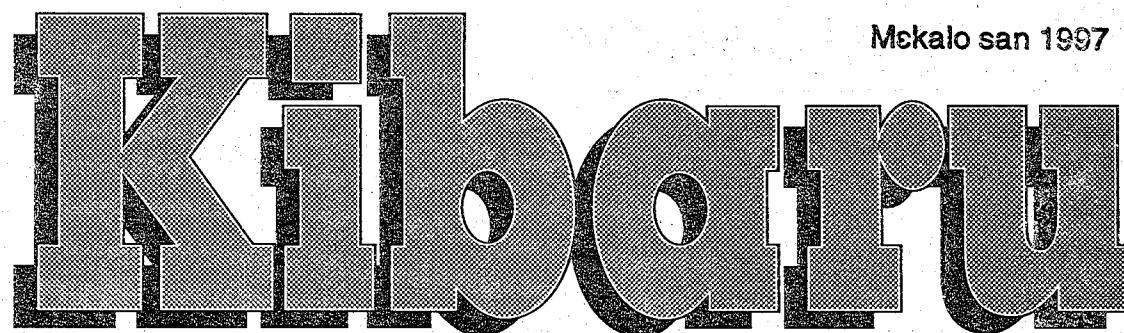
(nimoro 12 songo)

Mali kono = Dorome 300

Afriki kono = Dorome 600

Jamana wore = Dorome 1000

Mekalo san 1997

Kunnafonisben bota kalo o kalo. BP: 24 Telefoni : 22-21-04. Bozola Bamako-Mali. San 25nan boko304nan A seteppele 13

Mali togoda 40 bëna kuran soro

Benkan do hukumu kono, min donna Mali goferenaman ni Faransiciyakeda «EDF» ni Olandi jamana ciyakeda «Nuwon» ni nogonce san 1997 mekalo damine la, ciyakeda kofolen fila ninnu y'a janiya siri ka Mali jamana deme ka kuran lase dugumisen 40 nogonna kono.

Baarada kura min bëna sigi nin ye Mali koori seneyorow la ka jesin kuran jensenni ma dugumisenw kono, n'a be wele ko «S.S.D.», a bëna negejuru fana lase cikedugu ninnu na, ka fara ji kan. O temennen ko, tilewison ni mansin minnu be fenw sumaya ani k'u kalaya, u ye feere siri olu fana bolodacogo la koori cikeduguw kono. Ajirala konin wale jesinnen te dowere ma kungokonona yiriwali ko, ka togodaw ka netaa jiidi ka t'a fe. U ka baloko be nogoya ani kalanko ni ladamuniko ni besseye walew ni keneya sabatili taw.

Hakililajigin siratige la, farajela baarada fila minnu b'a fe ka kungokonomogow bo dibi la, u b'a fek'abaara in sifile Mali dugumisen 40 kono ani Senegali dugumisen 20. U y'a jira ko baara in tena ke kunfe baara ye, bawo a bëna tali ke dugumisenw cogoyaw n'u ka ninitaw kan, walasa k'a ko bëre ben dugumogow bee ma. N'a ko ye jesoro Mali ni Senegali, uhakili b'a la, k'a lawere dugu wërew ni jamana wërew kono. Mali ma sugandi gansan kuranko in sifileli la. A sugandili ju bora koorisene duguw yiriwali la, min be ka malidenw jigifa soro ni dunkafa siratige la.

ko «CENI», o y'a jira san 1997, mekalo tile 16su, ko peresidankoro Alifa Umaru Konare ye mogo 1.395.481 soro, n'o be ben wotekcaw 84 ni ko nogon ma, sigiyoroma kemé o kemé cema.

Nka «CENI» ye jaabi minnu di nin ye, olu

bëna fese-fese jamana sariyasunba konenabolawfe, n'o be wele ko «Kurukonsititisiyoneli», n'o be jaabi labanw di, minnu te wuli.

Hakililajigin hukumu kono, Mali peresidankurasigi wotekera, san 1997, mekalo tile 11.

Wotew konenabò jekulu min be wele

Mara	Togo sebennew	Minnu Wotera	Mogo 100 o 100	Wotesben minnu ma je	Wotesben minnu jena
Kayi	881 749	301 807	34 %	4615	297 192
Kulukoro	793 949	230 383	29 %	6113	224 270
Sikaso	898 880	236 100	26 %	6641	229 459
Segu	819 762	223 214	27 %	6745	216 469
Moti	756 564	244 989	32 %	5698	239 291
Tumutu	335 902	116 410	35 %	1797	114 613
Gawo	294 362	97 095	33 %	1060	96 035
Kidali	42 237	18 106	43 %	148	17 956
Bamako	673 765	116 955	17 %	2770	114 185
Kokan	333 600	107 223	32 %	2467	104 756
Malidenw					
	158 530 770	48 246 2	31 026 6	38 012 1	654 228 1

Masala ni Ntogonaso bora dibi la

San 1997, mekalo tile 9 ni tile 10, Faransi jamana kuranko ciyakeda «E.D.F.» ka naniya sirilen kadara kono ka kuran di jamana horonyalen kuraw togodalamogow ma, Mali dugu fila n'o ye Masala ye, min ni Segu ce ye kilo 30 ye ani Ntogonaso n'o ni Kucala ce ye kilo 40 ye, o dugumogow ye gintanbaw laben don kofolen ninnu na, k'u ka wasa ni nisondiya jira kuran soroli la ubara, Ala ni «E.D.F.» sababu la.

Tuion ninnu nemogoya tun be Mali dugujukoro nafakow ni kuranko ni jiko minisiri Shekina Seyidi Jawara ni Mali musow ka jetaakow kuntigiba bolo. Kens ninnu tun denbayalen don ni kenevakow ni marakow ni dugumakalankow ka ciden yamaruyalenw yeli y'u kan, ka fara faransi jamana kurankow kuntigiba Berinari Kileni kan.

Dugu fila ninnu ma sugandi kuns kurankola, wajenawoloma fansifana ma ke wale in na. Misali la, Masala ni Ntogonaso ye kuran soro «E.D.F.» sababu la, k'a kunketka forobabaara korow latemennicogo numanye. Dugu fila ninnu sera k'u ka ponekelonw ni orobinew ladon k'a ne, n'u yerev ka kolosili ni kojenabojekulu sigilenw ye. U y'o baara minnu bo u sira fe, k'a ne, o de y'a to dannaya dar'u kan tuguni ka kuran lase u ma, walasa o ka se ka nogoyaba don u ka dinelatige walew jenaboli la.

Wale in diya kojugu Masalakaw ye, laadala tulon foyi t'u bara u ma bo ni min ye gintan ninnu senfe, i n'a fo sigidon, donsow ka tulon ani nama. Bonya ani karama kono, minisiri ni «E.D.F.» kuntigi ni Masala dugutigi ye jogon fo, ka jogon walenumandou. A kera kunkorotakoba ye masalakaw bolo, k'a masoro u keli misali ye u fadenw cema Mali kono, o ma to t'u la. Foliw bannen ko, forobayoro minnu labenna ka kuran d'u kono, u taar'u ned'olu kan. Seko ni dongo so do b'a la, telewison be min kono ani dönlidamansin ni negejuruciyo ni jiminyoro.

Minen ni mansin kofolen ninnu bee be labaara ni tilefunteni de ye, mansin werew be min lasagon walasa a ka t'a

Nogoya bena don Masala ni Ntogonakaw ka dinelatige la

cogoya la su fara tile kan. U ye yeelen lase dugu keneba dow kan ani du dow kono ani kalanso kelen ni jigginniso ni balikukalanso.

Bonya ni karama ni nisondiyako in na, Ntogonaskaw fana ma to ko. U y'u jenyorofin a nebeem, nitulonw labenni ye k'u kan dunanw bisimila.

A jirala ko n'a bora negejuruciyo la, kuran lasera Masala dugu yoro o yoro, a lasera o cogoya kelen na, Ntogonaso dugu fan be.

Fen kelen min b'u ni jogon ce o ye dugu ninnu niyoro laseli ye baara ninnu matarafali la. Masala forobasow ni jigginnisow jora dugumogow fe ni nafolo kasabi min ye, o hake be se sefawari miliyon 10 jogon ma. Min ye Ntogonaso ye, yenkawyese sawari miliyon 6 jogonna

don forobasow baaraw dafe, i n'a fo sumankisemara mangasan ni balikukalanso kelen ni lablidew ka kilasi 2 ani birikidilanyoro do, min bes ka tufa 200.000 da sankono. Forobabaara ninnu bena ke sababu ye ka nogoyaba don Masala ni Ntogonakaw ka dinelatige la. A ben'u bokelennasigi fana la, k'uni dugu werew kala jogon

na. Dugu ninnu somi ka jan cogo min na, u ye deme jini goferenaman fe k'a ban, ka lotisiman k'u bara, ka foroba dogotorosow jo ani baaradegegeyow, ka nogoya k'u ye julu soroli la u ka jetaa wale baaraw tiimeli la.

A jirala ko ni nin wale in bee ye sira soro, a bena ke sababu ye ka kuran lase Mali dugumisen 20 werew kono, minnu jensennen don Mali koori ciyakeda «CMDT» ka kenew kan ani maloseneyorow ka fara Kayimara kan.

O feere ninnu bena waleya ni jekuluw ka deme ye, i n'a fo «E.D.F.» ni Olandit ton min togo ko «Nuwon»

Dugu sabanan min sugandira forobasow labenni kama, o ye Jema ye, Kayi mara kono, n'o fana bena bo Masala ni Ntogona nun ma.

«EDM» ni «EDF» ka bolodijogonma baara

Mali kuranko ciyakeda «EDM» ni Faransi ta «EDF» kuntigiw Umaru Sali ni Berinari Kileni y'u bolonow bila benkansében do la Mali dugujukoro nafakow ni kuranko ni jiko minisiriso la, min jensinnen don kuran laseli ma kayi mara dugu 4 kono, n'o ye : Yelimane ni Tanbakora ni Lakangemu ni Anbidedi ye.

Nin wale in ye jekabaara ni bolodijogonma naniya sirilen de ye Faransi jamana kuranko ciyakeda «EDF» fe kuranko sifileli la togodaw la ni kurandi mansinw ye. Kuranko in bena ke kungodalamogow ka forobabaraw semejiri do de ye, i n'a fo forobadogotorosow cogoya la. Nka fen min be n'a ni Mali dugu bakono kurankow bo jogon ma, o y'a labaara cogo ye. O dun bena ke cogo di ?

- A folo, dugumogow yere de bena ke kuranko baara ninnu kolosibagaw n'u jenabobagaw ye.

- A Filanan, kuranjentita jate te mine mansin na k'a wari sara mogow fe, i n'a fo a be ke cogo min na dugubaw kono.

A jirala ko Faransi kuranko ciyakeda «EDF» ka naniya sirilen in nafolo kasabi be t'a jo sefawari miliyon 350 la. Nka Kayi mara dugu 4 kofolen ninnu mogominnu sigilen be Faransi jamana kan, olu be naniyajira ke a wariko la, hali n'a te bere bo. Min ye Mali kuranko baarada «EDM» niyoro y'a ko la, o ye kurandili n'a minenw ladonnii n'u kolosili ye.

Segu ka jetaa sabatili ciyakédaw ka laadala tonsigiw

K'a ta tenendon la, awirilikalo tile 22, ka n'a bila arabadon na, tile 23, san 1997, Segu dugu kono, jamana ka sumansikow baarada «SSN», Segu dugumisenw yiriwali poroze «PFDVS», ani Ofisiri ka laadala tonsigi duurunanw kera, baaraw kolosili hukumu kono. U nemaaya tun be togodaw yiriwali ni sigidaw lakanani minisiri Modibo Tarawele-bolo. Bee lajelen b'a kalama ko sumansikow ciyakeda, «SSN» ka baaraw nesinnen don sumansi suguya bee kolokololi ma, k'u caya, k'u jensen ka jamana fan tan ni naanibee labo, in'a fomalosi, kabasi, nosi, shosi, tigasi, finisi, ani jabasi ni gansiw n'u pogonnaw. Asabatira ko togodalamogow bee dalen don ciyakeda in ka sumansiw ne n'u nafa la. Nka, se te baarada in ye ka sumansiw laben ka caya, ka senekelaw wasa. O koso, ninan laadala tonsigi ye yamaruya di sefa miliyon 173 ka labila u ye san 1997-1998 waati bolodalen baaraw tiimelicogo numan kama.

O kofe, a ninina «SSN» fe, ani togodaw sorokow jepinini baarada «JER» ka baarako pogonfe, walasa pometeresi ka se ka caya, ka laboli ke jamana kono; ani ka cogoya soro alikaamasiko la; ka laban ka sumansi caman laben ka mara kerefe, k'oke sinijesigiye. Ciakeda nemaaw y'a jira ko sanni samiye ka se, u b'a fe ka sumanw toni 270 laben.

Min ye Segu dugumisenw yiriwali poroze ye, o ka baaraw nesinnen don wale caman ma, minnu be tali ke togodaw yiriwaliko la, i n'a fo baloko sabatili, senekelaw lafaamuyali baaraw la, dugutonw demeni; ka fara baganmaraw ni jegemaraw, ani jenudaw n'u pogonna kan.

A jirala ko poroze in ka baaraw

sumayara doonin k'a sababu ke nogonfaamuyabaliya dowy. Baaraw bolodako filanan ka kan ka kuncs zuwenkalo tile 30, san 1997. Tonsigi in y'a nini do ka fara waati bolodalen kan, walasa baara minnu daminen kosa in na, olu ka se ka tiime konuman. Perimetiri dow labenni b'o baaraw la, minnu musakaw be se sefa miliyon 256 ma, ani dugumisenw ni pogon ce siraw. Minisiri Modibo Tarawele yere y'o dabada ne folo ke; o baaraw musakaw be se sefa miliyari 1 ani miliyon 178 ma. Ka se bi ma poroze in ye balikukalanso 5 jo; a ye perimetiri dow laben Nadugu ni Nerela dugu kono. Tonsigi y'a nini fana ko belebele ka fara togodalamogow kalanni n'u lafaamuyali kan, cogo min na, ni poroze banna, u yere ka se ka baarako u yere ye.

Ofisiri ka tonsigi duurunan kera sababu ye nemaaw ka jiko fo k'a geleya kosebe. Ofisiri nemaaw y'a jira k'u ni malosenenaw bena je ka baara ke jiko siratige la. K'u be do fara senekelaw demeni kan, walasa u ka se k'u jo n'u yere ka baaraw n'u musakaw bee lajelen ye.

O kofe, a ninina ofisiri baarakelaw fe, u k'u jija walasa jisongow bee lajelen ka se ka sara malosenetlaw fe. Ofisiri ka san 1997-1998 waati bolodalen musakaw benna sefa miliyon 311 ma. Tuma min na tonsigiw bee lajelen banna, minisiri Modibo Tarawele y'a jira a ka kumaw kono, ko baaraw kera wasa ani kunkorota ye aie bolo, k'a sababu ke ciyakeda saba baarakelaw y'u jeniyorfin kosebe togodalamogow ka jetaa siratige la. A y'u bee tanu, k'u walenumandon. Ko a te meen tugun, u ka segen no bena ye; kerengkerennenya la u ye jijali min ke ciyakédaw ni ciyakéménaw labencogo n'u minencogo numan na.

Marakakungo

Ntenendon, marisikalotile 31, sar 1997, Fana arondisiman nemogo, Mohamedi Agi Abubakirini ye dogotorosoba do kurunbokari, Marakakungo dugu kono. Dogotorosoba in ni dugukonona ce ye metere 500 ye.

Mogo min ye hakili soro, ka nin keneyasoba injo, oyedogotorokaramoko Nimaga ye. Ale ye dinanduguka ye. Dogotoroso in togodara a jobaga yere ka dugu la, n'o ye Dinandugu ye. Keneyasoba in joli n'a fura songow bee benna sefa miliyon 26 ani koma. Ajolen don dugu minnu kama, olu ni pogon ce janya ye kilometere 30 ye. Dugu 124 kelen be ka dogotoroso in lamini; dugu minnu konomogow hake be se 40.000 ma. Keneyasaso in bena ke sababu ye ka Marakakungo n'a lamini bee lafiya kosebe. Mogo si tena yorjan taama tugun, musow ka jiginnikola; hali opereli misenninw! Dogotorokaramoko Nimaga y'a jira ko baara folo-folo bera ke mogow bolocili ye; o siratige la, a jigi dalen don goferenaman ka deme kan.

Furakelisaraw ma dantige folo, nka Dogotoro Nimaga ka fo la, u tena caya banabaatow ka soro ma. A ko geleya man kan ka soro dugumogow fan fe, furakeli musakakow la, k'a sababu ke dugu ninnu bee be «CMDT» ka mara kono. Koeri songo be dugumogow deme kosebe, u ka ko caman na.

Masina

A jirala ko Nayo musow ka jekulu «Jekafo» ye balikukalanso kelen ani nakoseneyorokelendi a ka tondenw ma. U musakaw bee lajelen benna sefa miliyon 5 ma. Nayo dugu ni Kolongo ce ye kilometere 15 ye, Masina mara la. Kalanso in ni nakoseneyorokurunbokarila taratadon, awirilikalo tile 22, san 1997, Masina mara nema Famoro Sidibe fe. Nin walew sabatira k'a sababu ke «PNUD» ka poroze «PAPF» ye, min ye wari di «Jekafo» ma. Nayo musow ka «Jekafo» tondenw hakeye 100 pogonna ye. Ton yere konona baarako kofe, «Jekafo» tondenw be baarako sara la dugumogow ye, i n'a fo maloturu, ani nakobaaraw n'u pogonna. Nin bee kofe, kosa in na, tondenw y'a naniya k'u nesin balikukalankow ma, ani wari labaariali i n'a fo ka wari mara, ani k'a jurudon dugumogow la.

Yiriwaliko kera faamuyalilogo ka ca

Afriki jamana w ka yereta nogoni kan, a jamana kunitigw bës ye hakillasi kuma caman fu ka jamanadenw ye. Okoson, dugubaw ci dugumisenw konomogow bës dar'a la, k'u ka jamana bëna baara, k'a bo nogo la, k'a yiriwa, fo k'a konosigi diya.

Mogo minnu dar'u ka jamana yiriwaliko la, ka teman bës kan, o kera cikelaw ye; k'a masoro, nemogow yero de wuilla ka t'u soro fu ka bugudaw la, k'a kuma fu ye. Nka, o n'a taa bës la, cikelaw tun dalen be fen min na, k'o ye yiriwali sababu ye, oye sanji camannaliye, ka samiyë diya. Olu ka faamuyalila, yiriwali koro ye samiyë diyali de ye. O de y'u kumakan ye, bawo, o de y'u hakillinata ye. Yiriwali koro faamuyaliko la, hakillinata wers sorola cikelaw wolodenw na, sanko minnu donna lakoli la. O ye kalan sebekeli de ye, walasa ka ke lakoikaramogoye, walika don mogo kalannenbaara do la. O hakillina k'eson, cikelaw siranna k'u ka denmisenniw don lakoli la, k'a masoro, olu bolo, lakoli te yiriwali sababu ye o la, u ko dugu beara jekuluw bës ye lakoliden korew de ye; ko ni samiyë ma diya, denisseen minnu ma don lakoil la, olube boii, k'ukurda dugubaw kan, baara jintya, wall baaratdenya la. O ja jira denisseenhamogow la, ko lakoilladon ni tungalataa te yiriwali sababu ye. Nin bës la, nemogow be ka yiriwaliko kuma fg, ka soro geloya be moçew kan. A laban na, mogokoroba furå dommisen kan, bee y'tia ke nininkali ye, ko yiriwali yere ye nun ye?

Mogo ma sorò k'o nininkali jaabi tuna min na, mogov sorola k'u sigi, k'u bolo da u sen kan, k'u miiri dija diya waatiw la, i kc tumé minnu na, sanji te kotipo, balo bës sorò; kow ni baw te ja, kungow te lankolanya; sogo ni jége te dass, kuma te nonkene ma.

Mogow hakili tun te jigin dije diya waatiw la gansan, bawo, dije tun ka di tuma minnu na, mogo te jigin mogo la hadamadenyakowla, denbayaw ni duguw kono; bës b'i joyoro n'i sigiyoro don; mogo t'a yere fisaya baara ma; dogoyamali te mogokorobaw ni denmisew ce; bës be don da kelen fc, ka bo da kelen fc. Nin kow de b'a jira ko yiriwaliko kera kononafilik ye cikelaw bolo, k'a masoro, fangalamogow fara politikimogow ani sorokow mogo faamuyalenw kan, ou da b'a kuma la tuma bës, ka soro ja kelen be ka kasaara suguya bës da hadamadenw n'u ka baganw an'u ka senefenw bës kan. O kononafilik de nana ni yiriwali koro faamuyalilogo cayali ye jamanaw kono. Bës b'i ta fo a la. Dow ko k'a te ke, ni sanji ma caya, ka soroke, ka samiyë diya. Dow ko k'a koro ye dunkafa ye. Dow ko k'a te sira soro cikeminew dafalen ko. Dow ko yiriwali sababu te dowers ye musow ko; ko ni musow labenna, sorojekuluw n'u nogonnaw kono, k'u bolomademe, k'u be yiriwali baara suguya beke, minnunafawb'uyerew ni dugumiogow tow kan. O b'i n'a fo baara minnu be ka muso jekuluw ni

porozew kadara kono, n'o ye nosimansinw n'u nogonnaw ye, ani ponpe minnu be ji saman ka bo kolon sennenw kono. Dow ko yiriwali ye soroda taabolo yelmaili de ye, k'a ben dije taabolo kura ma. Dow ko ni mogokoroba sijelenw ni denmisennamogow kumara, ka nogon bilasira hadamadenyakow, baarakow, sorokow, ani sekow ni döñkow waleyali kan, ko yiriwali be ke. Dow ko yiriwali ye fokaben de ye sigidaw ni sorodaw ni sorodaw la. Olu ka faamuyalila, dije ye yelemaso de ye; ni ko min tuma se: a, o be ke. Osiratige la, fen min ye cesiri ye, ka dijslatige nogoya, olu ma mogo bo mogo la; u ma mogokorobaya ni denmisenyafö, uma ceyanimusoya fö; uye feerenumantigia defö, bawo ni mogo ma feere sor'li neganko min na, o be tije. Nin bës la, hali mogo kalannen minnu kera yiriwaliko kuma jensengbagaw ye, olu dow y'a faamuya, k'a ke fen min ye, o ye sorofen labugunniye. Nimisi caman be mogo min boio, n'u te bugun, o tigi ka misiwere te yiriwa. O de be yiriwali da labugunni ma, scrokow ni nettaakow la.

Bubakari Sali
ni Amadu Ganyi Kante

Fecci kuraw la kodalonna bananku la

Kabinis san 1995 banwaati la, Benjamana sannakelan karamogo do, min ye karamogoya bila ka don sens la, Gasiton Zosu ye banaku-alikoli dilan Panrundugukono; oni Ketonus furance ye kilometre binaani ye. Furakcw segesegeliklaw y'a sabati kotanbekit bananku-alikoli kafuraya la.

A jirala ko alikolidilanyero in joil musakaw benne sefa millyon 24 ma. A be alikoli itiri 350 bo tile kono; itiri kelen sahengoye sefa d. 170 ye. A da ka di sige fila ka temen alikoli bota kan jamanan kokan. Bananku-alikoli dilancogotemensira ciwfile:bananku kenekone be werc, k'a si, ka scro k'a tobi. Kumunan be ke banankuji

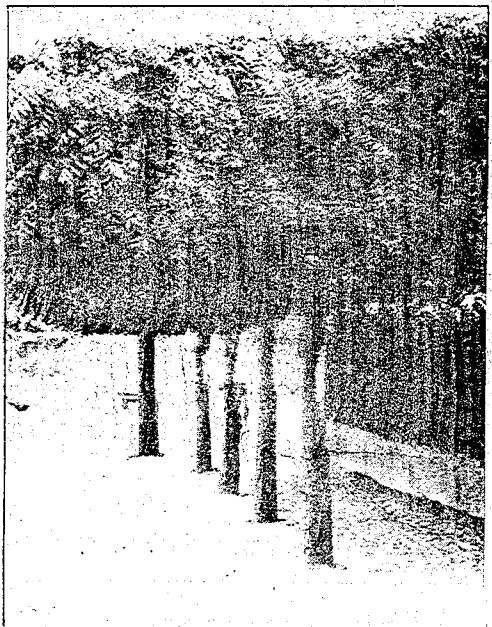
tobilen, dulen na, k'a mara minen manemia do kono, ka tile saba ke. A be laban ka geren cogoya werew ani minen werew kono, fo ka n'a degere se 94 ma.

Gasiton Zosu y'a jira ko farafinw be se ka fen minnu dilan, olu sanni kunte jamanaw kokan ka n'u feere jamanadenw ma da gelen na. O koson, nin bananku-alikoli kofe, min be ke ka jolifuraka, a yekasadiyalan do dilan bananku la, n'o be wele «odekoloni».

Ninnu bës lejclen sinta be scro suguw la, Benjamana kan. Nin bës temennen kofe, a be Gasiton paniya la ka alikoliminta fana dilan.

Zeromu Ajaku Badu
Badamu Dukure

Sayijirinin joyoro ka bon hadamaden ni senefen lakanani na

Kabini bi ma se, bœ b'a kalama ko sayijirinin tulu ye fura numanba ye hadamaden ma. A bœ fasadiminw, tugukundiminw, farigan, mura, sogosogo, ani kankononabanaw bœ furake.

Nin bœ kofe, a jirala ko kabini san 1989, benenkaw bœ safune dilan sayijirinin tulu la, n'u yerew ka baarakeminen labennew ye. Safune intogoye «Nimu Mediko»; a denkelen songo ye sefa d. 80 ye. N'u bœ safune in dilan, u bœ sayijirinkise tulu bo'ko gosi i n'a ro shefan, ka sorok'oji ke muuluw kono ka tile saba ke. Tuma min na n'a jara, u b'a tige-tige, k'u ke safunekunw ye.

A jirala ko nin safuneko sababu bora muso do de la, Moniki Da Konseyisawo, min tun bœ goferenamanbaara la, senefenw kolosili ciyakeda la. K'a t'o baara in na, a ninin'a fe ko a ka sayijirinin ji n'a tulu sifile fenjenamaw fagali siratige la, minnu bœ sumanw ni nakofenw tiye. Moniki y'a to baara la, ka sayijirinintulu dilancogo njenini ka ke safune ye; a ni alimanké do de ye baara ninnu ke nogonfe.

A ko ni sababa benna, fo Moniki labanye baara bila, k'a nesinsafune dilanni doron ma. A n'a tologonw jera ka baarajekulu do sigi safune

dilanni kama. Bi, u y'a naniya ka safunedilanyoro do dayele Paraku dugu kono. Walasa sayijirininkiseko ka se ka nogoya, u be taari 10 nogon turu sayijirinin na.

Nin siratige kelen na, a jirala ko Burukina Faso musow fana bœ safune dilan ni nsegene tulu ye. Korolen, an bœ nafa min don nsegeneeden na, o ye muganni ye. Nka bi, burukinakaw ye feere weresoro a la. Ube nsegenekekise tulu bo, k'o ni kata, situlu, ani kasadiyan nagami nogon na k'o ke safune ye. Wa bœ benn'a kan ko nsegene-safune ka ni kosebe; a bœ farikanbana caman keneya. Hali kuna!

Zeromu Ajaku Badu
Suluyimani Watara.
Badama Dukure

Dakumu bœ dilan k'a ke binegiri ye.

Bœ lajelen b'a don ko binegiri bœ dilan ni alikoli ni diwen ye. An tun te fen min kalama, o ye binegiri dilanni ye ni dakumu ye. Don o don, do bœ fara dakumu nafaw kan ka t'a fe. A furabuluw bœ ke dakumuji ye; u bœ ke na fana na.

Nin bœ kofe, kosa in na, a jirala ko Burukinaka do, Bukare Zeba bœ dakumu feerew ni kumunan werew nagami nogon na, ka binegiri dilan. Kerenkerennenya la, dakumu feerew ni fen min bœ nagami, nansaraw k'o ma «asidi» etiliki». An bœ don min na i ko bi, Bukare ka dakumubinegiri dilannen diyara mogow ye kosebe, fo a kera sababu ye a ka ladiyalifenw soro. Bukare bœ binegiri dilannen in feere a signjogonw ma, buteli fitinin kelen sefa d. 50. Nka, suguw kono, Burukinajamana kan, binegiri in santa te soro, k'a sababu ke Bukare ma deme soro folo, ka se ka binegiri dilan k'a caya. A jirala ko n'a ko sabatira waati o waati la, binegiri tow bœ sanga bœ bin, k'a dadakumu-binegiri songodamatemen nogoya kan.

Zuli Wedarawogo
Badama Dukure.

Jiri n'a nafa

An ka dijesasigi kono, fen fila be yen minnu nafa te fo ka bar. A folo, o ye ji ye, a filanan, o ye jiri ye. N ka kurna koloma yoro be boli min kan nin sèben in kono, o ye jiri de ye. Ale dese, walima a ntanya be bange kasaara la nin be wele ko kungolankolonya. O taamasiyen ye cencenmayoro Bugurri ye. o be na ni geleya donni ye sanjiko, senekeko ani baganmarako la : soro be nagasi.

Dine korolen, a bœ foni ji te yoro min na, jenamaya te yen. O koro neema be yoro min na o de sigi ka nogon Misali : tukoro jamanaw. N'i y'a mentufin, nkojiricamandibilen ko don. Wa o de be sanji wele. An ka don o don jenamaya kono, jiri ye an taalan sèbe ye. An balakaw be se k'o kuma son ji la. Misaliw : musow be tobililogo nini kungo la, u bœ jiridenw ni jiribuluw fana nini hadamadenw da balokama, bana caman fana fura ye jiriye, baganw fana balo do be bo jiri la, i n'a fo a furabulu. Nin kuma temenko, an bœ min fara a kan, o ye nin ye : an ka bololabaara fen dow fana be bo jiri la, in'a fokolon, jenbe, dalidilan, ngoni, kurun, senekedaba ani fen werew. Nin misali temelenw b'a jira ko jiri ye nafolo ye, min ka kan ka lakanan kouman an magonetaw bolenko a la.

Mohamedi Koné
Lakolikaramogo Buguni «Lise» la.

Kibaru Kanubagaw Kuma Yoro

BAGANW SONELI BE K'ANW KAMANAGAN BI.

Bamananw ko do ka fo ña ye; ko nka do ka fo ña celakawfana ye. Min te ka bo senekelaw ka segen na, o de be ka fara a kan don o don ka t'a fe. Waati kera anw fe yan, no kilo songo sera sefa d. 17 ma. Balokogeleya temenni kofe, baganw soneliko kelen be k'anw kamanagan kosebe. A ko y'an kamanagan fo k'a damatemen, k'a sababu ke soneliklaw y'anw yere dow ye. Sonw ye bee lajelen ka mogow ye. Ni mogo min terike ka mogow te, i b'a soro i siginogonw don, walima i siginogonw ka mogow, walima i furunogonw. N'i y'o son mine ka taa n'o ye dugutigi ka bulon na, walima faamaw fe yen, o ko te se ka nenabo abada. Dugu nemogow b'a fo ko badenya, walima siginoyonyakow dama don. N'itaara n'a ye faamaw fe yen, olu mana a don kasol la i yere nena, n'i y'i kodon doron, u b'a bila. Son be taa n'a sen fila ye; wa a be tila ka taa ko were ke badenya kelen, walima siginogonya kelen in sira fe, min be juguya ka temen kelen koro kan. Okofe, n'iye nson mine k'a bugo, oka jugu n'a to bee lajelen ye. Alimani be bin e fentigi kan. N'i m'o sara, da te don i ka kuma yere la. E mogo min ye nson mine ka taa n'a ye faamaw yoro, ede be laban ka t'i ka fen do feere, ka na alimani sara, walasa da ka se ka don i ka fen soneliko kuma la. Nin de be ka nsonw jama kosebe bi. N'a kotoro fentigi ni nson fila ce, a be nenabo, ka soro se ma ke dugutigi yere ma; kuma te faamaw ma. Ni ne ma nini nin kono la, senekelaw ka misiw n'u ka baw, sagaw, faliw, an'u ka misidabaw, wctorow, jiridenw, monnikejow bee be ka soje don o don, sanga ani waati bee lajelen na.

Bi, bi in na, nson yecogo yere ka ni katemen fentigi yecogo kan. N'i ye nson mine, n'o y'a soro i ni mogo man surun nogon na, min be se k'i deme, nson be muguci la, k'ifaga. Sanko n'o y'a soro wari b'i kun. E hakili la ko i donbaga don. A be kasaara lase i ma yoronin kelen !

Gonba Tarawele
Doribuguni, Kolokani.

Musojiginsoko be k'anw kamanagan

Kunuku be ñamina arondisiman fe. Ko kelen min be ka kunukukaw kamanagan bi, kerenkerennenya la musolakaw, o ye musojiginsoko ye. Ni Ala ye jiginni latige muso min ma bi, Kunuku dugu kono, fo i ka cogoya nini ka taa jigin ñamina. Ñamina dun ni Kunuku furance ka jan doonin. Hafi sufe, ni tindimi cunna muso min kan, wotoro be siri fali la, ka taa n'o tigi ye ñamina. Nin ko be k'anw kamanagan bi kosebe.

Jeneba Jara
Kunuku - Konsofon -
Ñamina arondisiman.

A' kan'aw tèges di mogo ma, a' te min don

Waati la, an y'a men arajow la, k'a kalan lakanitasebenw kono, ko mogo daw be yen, farafinna jamana daw kono, n'u y'u tège d'i ma doron, i ceyatun. N'i ceyatun ma don, a be surunya, k'a ke fitinin ye. An y'a men k'u tun be Nizeriya, Kameruni, ani kodiwari.

An be don min na i ko bi, mogo ninnu sera an ka jamana kono de ! Menni dan yementigila ye. Atatemtentile damado kan, Sukulu Konate ka duda la, Bakojikoroni, jagokela fila nana u tège di fulake do ma; o kofe, u y'u tège di Sako ma. Tuma min ce fila ninnu y'u kodon, fulake ni Sako ceyaw tununna.

Kabin'o kera, Sako y'u nini k'u lajo, k'a kuma n'fo u ye, k'u kana taa n'u m'u ceyaw lasegin u no na. O yoronin bee

Sukutu Konate ye telefoni ci Bakojikoroni polisiso la. Polisiw nan'u mine ka taa n'u ye. U tun be mobili min kono, o ye senkisankati (504) ye; a nimoro ye 9640 ye.

Ne y'a kanu ka nin wale in n'fo «kibaru» kono, k'a sababu kenimogo ninnu nana caya jamana kono, ka yereke fan bee fe, u be na togodala mogow segen kosebe. Bee ka kan k'a janto a yere la. N'i te mogo min don, i kana i tegé di o tigi ma..

Saliya Jara
Bamako Bakojikoroni

«Kibaru» kera sababu ye ne ka se kabanono dilancogo la

«Kibaru» baarakelaw ka baarakcogo ye ne nisondiya kosebe, k'a sababu ke kalookalo, n'i ye «kibaru» san k'a kalan, i be baarasen kura do y'a kono, min nafa ka bon kosebe.

Osiratige la, «Kibaru» boko 299 nan kono, n'o ye desanburukalo nimoro ye, san 1996, o ne 4 nan kan, kabakis dilancogo min n'folen don, k'a ke nonokumu ye, «kabanono», o wale nafa bonyara kosebe. Ne yere ye kabanono in dilan k'a ne kosebe. Ne ni n ka denbaya, mogo 13 nogonna, an y'a min k'an fa, k'an ni daamu n'a ye, a ne binaani ma. Kabanono in ka di, wa a musaka ka doko.

Ne b'a nini «Kibaru» baarakelaw fe, u kana segen, u kana ninen; u k'u cesiri u ka baara fe halibi ka t'a fe. Min be n bolo ka fara nin kan, o y'an ka dugu, Jalani sigicogo ye. Abora «Kibaru» kono ko Jalani sigilen be Cribuguni ni koton ce; o kera «Kibaru» sebenbagaw ka fili ye. Min tun ka kan ka seben, o ye nin ye : Cribuguni be Jalani ni koton ce.

Kemeseri Jara
Balikukalanden jolen
Jalan - Noncebugu - Kolokani.

Cé ni muso bëe ka kan faso baara la

Ne nisondiyara kibaruko la kosebe. Kibaru sankorotara; kibaru ye barika soro; Danbe kalan don; yeredon kalan don; sinjésigi kalan don.

Kibaru kalanni nogon te. Malidenw ! denmisén fara maakoro kan, an bëe ka kalan ke. Kalan in nafa te se ka fo ka ban. Anw kunfinw bora dibi la. An tun te min don, an y'o don. An ma deli ka min ye, an y'o ye.

Kefa kumare ani Abudaramani Jara, aw kumana musow kan, kerenkerennnya la, musojuguw. Ne b'a jini musow fe, u ka sabali. Muso dara sabali kama. An k'a don fana ko an ka jamana, Mali ye musow bonya kosebe. Cé ni muso bëe ka kan fasobaara la. Ala ka kalanyiriwa. N be kibarukanubagaw n'a baarakelaw bëe fo.

Fanta Tarawele
A be wele ko Fula
Kita Tunkarala. Legekoto.

Dabakala ye Mamadu Aya Dugure ke baana ye

Mamadu Aya Dugure ye baara bëe bila, k'a wasadon dabakala la. Ko dugukolo te mögo janfa abada ! Mamadu Aya Dugure ye Jorokaden ye. A ka sene jesinnen don malo, no, ani nakofenw ma.

K'a sababu ke a ka baara kecogo numanye, Bankimunjali mögownana u jeda Mamadu ka foro kan. Olu y'a sabati ko tijé-tijé yere la, ko mögo cesirilen don. Bankimunjali mögown sewara kosebe; u ye Mamadu Aya Dugure togo ta, ka dipulomu d'a ma, ka laban ka taa n'a ye Burukina Faso, k'a dege sene kecogo kura do la. O kofe, u ye dalasi baabisaba (30.000) d'a ma.

Kabini Mamadu Aya Dugure ye nin deme in soro, belebele tarala a' ka cesiri kan. Bi, a kera senekela piloti ye; a be malo bore 100 soro taari kelen na a be nin malo hake soro taari la k'a sababu ke baara kecogo numan ye. N'o te senekela tow ka sorota te temen boe 15 kan, a

cayalenba ye bore 20 ye. Mamadu Aya Dugure b'a wuli tuma don sene fe; a yere b'a ka farafinnogó dilan, k'o ke ka foro bin bëe bo k'a ne kosebe.

An be don min na i ko bi, malagosilan, batesi fila b'a bolo; ani terekiteri fila. A ye nin bëe lajelen soro sene la. Mogo si ka dalasi kelen t'a la, janko juru. San o san, a be se ka jaba toni 12 feere; o ni tiga ni tamati la; pomitère la, san o san a be se ka toni 15 feere. San kalo tan ni fila kono, gankene te ban a bolo abada. Kuma te supomuw n'u nogonnaw ma.

Mamadu Aya Dugure ko ale b'a jini sene kelaw fe, n'u b'a fe ka nafaba soro sene la, u k'u jija farafinnogóko la kosebe, u yere ka nogó in dilancogo dege, k'a dilan u yere ye, k'a k'u ka forow kono. Okofe, a b'a jini a tønogon senekelaw fe, u ka balikukalan matarafa, k'a sababu ke o de b'u ka baaraw nogoya u bolo. Ko bëe k'i jija sene fe, k'a d'a kan bore lankolon te se ka jo. Mamadu Aya Dugure ko jamana te taa ne abada ni sene te. A ko a b'a jini. Ala fe, sene ka jiidi an ka jamana kono.

Basiru kulubali
Joro bamanan Segu.

A' ye motopilakiko nogoya togodalamögow ma

Ne hakili la, wale min be senna sisán, ka pilaki sigi motow la, o ye konumanba ye jamana kono. Nka geleyaba be a ko la, togodalamögobolo, k'a sababu ke pilaki te soro arondishimanw na, fo i ka wuli ka kilometere keme, walima kilometere keme ni ko taama ka taa pilaki jini dugubaw kono. N'o y'a soro cogoya be se ka ke, walasa togodalamögow ka pilaki soro u ka sigidaw la, walima arondishimanw na, o tun be fisaya kosebe.

Yoro Sali
Arajodilanna
Bina - Dogo.

Ala ka Banankaw kisi nin geleya nogon ma

Geleya do donna anw Banankaw kan yan san 1996, an ma deli ka geleya min nogon ye a be san 15 bo bi. Salon san 1996, no ni kaba bëe lajelen desera Banan dugu kono yan.

Geleya in kera sababu ye banankaw ka ujigida Buguni ani Welesebugu nojulaw kan. Nténen o nténen, ani alamisa o alamisa, banankaw bëe lajelen tun be koroto dugujeli koro, ka ta bugunikaw ni Welesebugukaw kubben kabakise nofe. N'a fora ko senekela k'a jigida jula kan, baloko la, i na fen bëe ye i ne na fo hore ! san 1996 in na, kabakise kilo 100 sera sefa 3.700 ma, walima d. 3.600 ka soro folo Banan yan, kaba kilo 100 songo ka yelen d. 1000 sanfe, o tun te tuma bëe ye.

Mogocamany'u hakililataw fobalogeleya sababuw la. Dow ko samiye ma ke; dow fana ko koorisene be ka girinya ka teme sumansene kan. Ninnu bëe sen be geleya in na. Nka ne yere ye min faamu a ko la, n'o fanga ka bon kosebe Banan dugu kono yan, o ye dugubakono julaw ka nosongow bilali ye, kalo 11 nan ni kalo 12 nan waatiw la, ka na no san dasu la, ka taa n'a ye dugubaw kono.

Nin waatiw b'a soro warikobesenekelaw la, koori wari ma soro «MAKOCI» bolo folo. No kilo yelennendan yed. 7, walima d. 6 ye. N'o te senekelaw b'u ka no di sefa d. 4 na, a kilo kelen. Bamananw ko ni cejugunin fila jera k'u kun da kogo la, i b'a soro kelen laje ka di ni kelen ye. O kuma ye tijé ye, sabu, ni warikogeleya ni balokogeleya donna mögo min kan, bëe b'a don ko notigi ka fisa ni waritigi ye senekeyoro la. Ne b'a jini senekelaw fe, kerenkerennnya la banankaw, n'u b'a fe ka suman feere, u k'u ka dunta hake bo a la folo. Okofe, ni min ma ne suman feereli ko, o tigi k'a feere dugukono demenitow ma, «O.N.G.» «A.V.» n'u nogonnaw, minnu be no san.

Ola, ni geleya nana, a kera cogo o cogo, demenitow ka no songo na nogoya ni julaw ta ye.

Nin bëe y'a hakili to nin yoro la, geleya mana na cogo o cogo, a tena san 1996 geleya bo cogo si la. Ala ka banankaw kisi san 1996 geleya nogon ma.

Siyaka Jara
Balikuklan karamogo
korokoro-Dogo-Buguni.

Cike nogon baara barikama te dije kono.

A be fo mogò minnu ma ko cikelaw, n'o ye kungokonómogòw ye, olu minécogo n'u ka dijélatige kow nèfocogo te kelen ye mogow bolo yoro si la, dije jamanaw kono. A be dò ne na k'u te fosi kalama, ka sor'u bonya be dòw yoro, fo k'a se karama ma. Mogò caman ka faamuyali la, hadamadenya te cikela cemana n'a musoman kelen si la. Olu m'u jate fen wérew ye kodonbaliw kó, minnu be k'u ka nènamaya ke faantanya ni

te jatigi soro duguba kono cogo minna, a t'a mago nèyoro soro cogo kelen na forobabaaradaw n'u nogonnaw na. A k'o walejugu minnu be senna, ni bëe kelen be k'i ne ci u ma, k'olu de be ka cikelaw kónonafili, k'u dabali ban, k'u fili u yere ma, fo ka dije tunun u la. Nin bëe de koso Wedarawogo y'a fo ko ni cikelaw lakaribagaw tun b'a don ko baara man fisà ni baara ye; ko cike, wali seneke fana ye baara de ye, utun te kungokonóbaarakela kelen silagosi.

nogonna walewla, umago te cikelaw bonogolako fosi kelen na. A k'o misali dòw ye seneforow tangabaliya ye tijenifew ma, ani senefenw songo sigili, k'a dakeje jamana tow bëe ta ma dije kono. A ko cikelaw ka kow la, faamaw ka fotaw n'u ka ketaw ka jan nogon na. A k'o temennen kó, cike te se ka sira soro, cikelaw te se ka nesoro, ka mogow t'a baara lagosili la, fo k'a fo denmisénw ye ko ni min kenera kalan na, o laban te ke dòwére ye senekela kó. A ko nin bëe la, cikelaw yérew joyoroba b'u sankorotali la, n'o y'uyerelabenniye, ka bokalanbaliya ni soro baliya dibi la; ka je ka don da kelen fe, ka bo da kelen fe jekulukow, fangasolakow, ani jamalajekow la, walasa mogò kana binukan, k'u te ko don. A ko togopini ni nafolopini kama, dugubakonómogò baarakela lasigilen caman be wuli ka taa foro karaba bin cikeduguw kono, ka soro cikelaw te. A k'olu dòw b'a jini de, k'oyorow cikejekuluw nèmogoya soro, walasa u k'u sago soro hadamadenyakow ni nafolokow ani politikikow la. A k'o cikela karabalen minnute y'uka forow kono fo karidon ni karidon, olu t'u do ye. Wedarawogo ko n'a kera cogo o cogo, cike nogon baara barikama te dije kono, k'a masoro Ala yere de ye dugukolo kalifa cikela la, walasa a k'a kolosi, k'a lakana, k'a don da la, k'a baara fo k'a yere n'a ka denbaya ani hadamaden tow balo sor'a la. A k'o de kama cikela te baarakela gansan ye. Amadu GANI Kante

kalanbaliya kono, ni joyoro t'u la politikiko ani seko ni donko la. O siratige la, Burukina jamana cikelaw ka jekulu nèmogò min ye Poli Wedarawogoye, oy'a jira kon'i y'a ye mogow be cikelaw bila bolo caman kan, wali k'u bila minen caman kono, o soro la «senebaara» yere bilali de ye faamalamogòw ni mogò kalannénw bëe bolokofe, an ka dugubaw kono. O kama, a ko kungokonóbaarakela fen o fen, k'a ta senekela la, ka se baganmarala ma, k'a bila monnikela ni bololabaarakela la olu kelen si togolako te sebeko ye dugubakonómogòw bolo. Ako cikela

mogow ye, minnu sigilen be kungo kono, k'a da kungo laferécogo kan, ka temen dugubaw kónonaw kan. A ko Ala min ye barika don dugukolo la, o de ye barika don dugukolo baarakela la, n'o ye senekela ye. A k'o de ye «senebaara» horonya, k'a waleyali latemén mogow ma, minnu jolen be dugukolo kolosili n'a lakananisen kan. Wedarawogo ka fo la, n'i ye faamalamogòw gereto ye cikelaw la, k'u kumajogonya, o y'a sor'u be yéremagen de la, ka t'u yéremakasi kékandéme jekuluw ni nafolotigi jamanaw nena, walasa ka warisoro cikekow yiriwali kama. A ko n'a bòr'o

Cikolaw ma «kooridunta» seneli dabila gansan

San 1984 la, koori suguya do bora, min be wele ko «gilandilesi». A koori mugu ka ni cogo bee la. A kise fana be dun. O waati la, jininikelaw y'a jira k'a koorikise yebalofennafamaba ye, min ka fisä mogokorobaw ni denmisaw bee ma. Olu y'a koorisi bo ka ben jakongo waati ma, walasa ka balofenko nogoya Afiriki jamana denw bolo. A kise be dilan k'a ke dumunifensuguya bee ye. Odeko son mogowy'a togoda ko «kooridunta». A seneli daminena Kodiware jamana dugu min folo kono, o ye Nbenge dugu ye. Nbenge ni Abijan ce ye kilometere 700 ye. Furancé min b'a dugu ni Mali dance surun ce, o ye kilometere 30 hake ye.

Kooridunta seneli daminena Nbenge dugu min kono, a dabilala o dugu kelen de folo kono, ka soro k'a dabilala Kodiware dugu tow ani Afiriki jamana caman kono. Kodiware kono, oduguw ye Bunjali, Korogo, Fereke ani Wojine ye, Afiriki jamana wrew ye Benen, Mali, Burukina, Togo, Cadi ani Madagaskariye. Assneli dabilala nin yorow bee la, o sababu bor'a baara gelevali de la. O siratige la, a koori kisa danni ye waatilako de ye. N'o ma b'a sira fe, soro te ke. Ni soro kera, o ladonnj geleya be damine kabini foro kono, fo ka se so kono. O be faamuya bawo, a koorikise ka di mogow da kono cogo min na, a ka di kungo-kono-fenw ni baganw fana da kono, o cogo kelen de la. O b'i n'a fo konow, ni new, waraw n'u nogonnaw, baw, sagaw, falliw ani misiw. O gelevalana faraa koorisongo jiginni kan, k'a kilokelen bo sefawari dorome 23 la, san 1989/1990 la, k'a ke sefawari dorome 14 ye, san 1993/1994 kono. Nin bee de nana ni koridunta seneli dabilala ye kabini salon.

Nka, sanni a seneli ka dabilala, a ye sanga soro, ka nafa caman ladon a senegaw kun. San 1984 la, Nbenge koorisenelaw dorom ye taari 23.700 de sené kooridunta la. A konan yiriwa ka se dugu kofolen ninnu ma san 1993 ni 1995 furancé la. O waati la, kene seneta bora taari 133.999 la, ka se taari 350.000 ma. Fen min ye san 1996-1997 ye,

«kooridunta» taari kelen ma sené Kodiware jamana kono. A kolosira fana k'a seneli dabilala jamana kofolen ninnu caman kono, k'a sababu ke geleya kofolen, ninnu, wariko geleya, sanjidesse ani koorifurakelilankogeleya nana minnu juguya ka t'a fe.

O geleyaw kama, a dabilala diyara koorisenela minnu ye, olu de ka ca. Olu dow tun sigilen diminen b'u demebaga farajew koro, mun na olu nana ni nin koori sugu ye farafinna, min baaracogo ka jan koori tow baaracogo la. Ari be waati min na sisan, halinikooridunta seneli be senna

yoro dow la, Afiriki jamana kono, o yoro te yen, n'a be senna fangaso ka bolo kan. Bee y'i kun b'a koro. A doni ka girin faantan ni kalanbali ma. A baara je ka misen. A musaka ka ca. A segen ka bon, ka sor'a nafa ka dogo. A be kebalofen ye cogo o cogo, n'a sorol gelasya, a be negebamogow la, k'a d'o yoro kan.

A kera cogo o cogo, fangaso fara jekulu ani cikela kenyereye kan, olu bee t'u senbo nin nogonnako si la gansan. Nafasoroko ye kene kanko de ye. N'a latigera mogo min ye, otigi de folo b'a don mogo tow ne. Kooriduntako la, bee y'i ta ni bila don sisan.

Silantumu joyoro be ka bonya balofenko la jamana dow kono

Jagokelaw be ka girin silantumu kan cogo min na Burukina jamana dugu dow kono, o b'a jira ko silantumu joyoro be ka bonya balofenko la yen mogo dow bolo. O be faamuya k'a masoro, wariko geleya koson, yen mogow ani jamana were mogo minnu te se ka sogo soro k'a dun, olu be ka silantumu far'u ka balofenw kan. Silantumu man di mogo minnu ye, olu t'a kofo, kuma te k'a y'u ne la. O fana be faamuya ka masoro mogow diyanyefenw te kelen ye. Minnub'a dun, olu k'ak'a meerennin ka di cogo min na, a kogolen ka di ka temen o kan.

A bee yetulu ye. Atobili ka nogon. A be jiran. A be ke naji la, daga kono. A be laja, walli k'a jeni, k'a mugu bo, k'o ke sinmindenw ka seri h'u ka moni na. A songo ka nogon. A be sorotuma min na san kono k'a dun, o ye utikalo ni setanburukalo furancé ye. N'o tuma temenna, a be yelema ka k'epirinpirin ye.

Ni silantumu be soro, k'a san, k'a dun Burukina dugu bee kono, k'a masoro sisun ka ca Burukina jamana dugu bee kono, ka temen Afiriki jamana bee kan, a be soro dugu min kono ka caya, n'a sanga wullien be yen, o ye Peni duguye. Penini Bobo ce ye kilometere 25 ye. A dogo jodon ye karidon ye. O don kama, sugu be fa, jago be diya. Nka, dogokun o dogokun, silantumu songo be yelen ka t'a fe. O sababu ma ke Burukinabew yrew ka natabaya ye. Olu t'a feere pogon ma dagelen na.

A sababu kera Nizeriya jamana yoruba dow sendonni de ye silantumu feere la. O yoruba minnu sigilen be Burukina, olu de be silantumu bee san sugu la, ka t'a feere u ka jamana kono. O de nana ni geleya ye. Silantumu te ye ne yere la. N'a yera fana, a te se ka san. O gelasya ye silantumu dunbagaw dusukasi, k'u tooro, fo Wagadugu ani Bobo, dow y'a nini kofangaso ka yorubaw bali ka bo ni silantumu ye, ka t'a feere jamana kokan. Nin bee la, nemogofara komogo kan, bee b'a don ko silantumu jago ye waatilako de ye, min te se ka boloda, i ko jagofen tow. Soro be k'a la cogo o cogo, a bilali be gelasya a dunbagaw sagonabolo kan, k'a masoro a jogokelaw labennen te, a donyorow n'a boyorow te se ka kolosi cogo si la. Soroko siratige la, nafa min be silantumu na, o te situlu yere la. A mure kelen, n'o be ben kilo fila hake ma, o be feere dorome 300. O b'a da gelevali jira cogo bee la. Bobo dugu kono, situlu barikon kelen min be feere dorome 70, o nogon barikon kelen silantumu be feere fo dorome 800. O de kera yorubaw girinkun y'a kan, k'a caman san, ka t'a feere u ka jamana kono, n'o ye Nizeriya ye, n'a da ka gelan yen, ka temen Burukina yre kan. Silantumu be nin bolo de kan sisan Burukina jamana kono. A dondalako ye jamana nemogow n'a jagokelaw an'a dunbagaw bee lajelen ka baara ye.

Nsiirin : Nkalon n'a Denke Nci

Nin kera cekoroba do ye; a togotun ye ko Nkalon.

Cemogo nkalonyedenkē kelen bange k'otogoda ko Nci. Mogowtun b'a wele ko Nkalon denke Nci, nka mogow dateliya kojugu, bee tun b'a wele ko Nkalonnci. Cemogo Nkalon ye baara bee dōke a sikono, nka a, ma foyisoro k'o bil'a denke kelen in je sinijesigi ye, fo sanukuru wolonwula ani somusokorōnin kelen ko. Nka, Cemogo Nkalony'a ka dijesosigibee ke k'a soro a ma maga fen ninnu si la. Nkalon sara tuma min, geleya donna du kono. Don do la, Nci y'i kant'a ba ma, k'ale be taa somusokorōnin feere. A ba y'a jaabi, k'o ka ke. Nkalonnci y'i laben ka wuli n'a ka somusokorōnin n'a ka sanukuru wolonwula ye.

A ye tile naani ke taama la, a duurunan a sera dugu folo min na, a y'a soro dugumasa ke yenafolotigiba ye, fen bee b'a fe. Nkalonnci sinna masake ka du la, a y'a soro masake n'a ka jōnw be baro la bulonba kono. A ye foli ke, mogow y'a lamine, ka ji d'a ma; foliw bannen ko, masake k'a kajow ma, k'u ka dunankē ka so mine ka t'a siri ka sow kerefe sinsan kono. Nkalonnci y'i kanto masake ma k'ale ka so te se ka siri masake ka sow kerefe; masake ye Nkalonncijaabi ko : Ale ka sow te garantige ke. Nkalonnci k'a fokun t'o ye de sabu ne ka so bo be ko don o don.

Jōnw taara Nkalonci ka so siri a damana. Oko, dugumasa yedunankē nininka a togo la, a k'ale togo ko Nkalonnci. Dugumasa ko un! - Un! - Un dunankē; hali togo yere folo man di. Nkalonnci ko masake ma k'o ye tige ye, nka fili don; sababu, n fa togo b'o la. Ne fa togo ye ko Nkalon, ne yere togo ye Nci ye. O siratige la, mogow be n fa togo da ne yere togo kan ko Nkalonnci. Dugumasa ko nin si foli ma ni. U tilalen ninnu bee la

tuma min, masake ko Nkalonnci k'a bisimila, k'a ser'a ka so. O folen diyara Nkalonnci ye kosebe; sabu, a tun be min nini a y'o sorō, a sira dugumasa ka so. Dugutilalen, Nkalonnci wulila ka t'a ka so siri yoro la, a ka so tun ye bo fen o fen ke a y'o bee ce k'o fili dugumasa ka sow koro, fo bokuru wolonwula. O bokuru wolonwula, a ye sanukuru kelen-kelen do bee k'o kono ka soro ka t'a da. Dugujelen, darakaw sigira, dugumasa ye mogo bila ka Nkalonnci wele ko daraka duntuma sera.

Nkalonnci nana; u ye darakadun damine yoro min, Nkalonnci girinna ka wuli k'i jo. A ko : e! Masake, tar'i ka mogow ma n ka so koro bow furan de! Masake ka jōnw k'u ma se yen folo, u tilala darakadun na tuma min, Nkalonnci wulila ka t'a ka so siri yoro laje, ka bokuru wolonwula in ta, ka soro ka n'a fo Masake ye ko a ka mogow ka ha ji do d'a ma, k'a b'a ka so bo ko; sabu ale ka so ma bo bereke bokuru wolonwula ko. U nana ji di Nkalonnci ma; a y'a ka so bo koli damine, n'a ye bokuru kelen don ji la, a be bo ni sanukuru kelen ye, fo ka sobo bee ko k'a ban o cogo la. Okelen ye dugumasa n'a ka mogow kabakoya kosebe. Masakew tolen be nafoloko la; dugumasa ye Nkalonnci ka somusokorōnin nin'a fe sanni na. Nkalonnci k'ale ka so in te feere Masake k'a k'a d'ale ma, k'a be fen bee tan-tan d'a ma. Nkalonnci ko masake ma, ko so in te se ka feere. Sabu ne wolola ka so in soro n fa bolo w'a te feere. Masake ko wa n be fen bee keme-keme d'i ma. O folen, Nkalonnci sonna. Masake ye fen bee keme-keme di Nci ma. Misi keme, fali keme, so keme, llaame keme, jomuso keme, ani jonke keme. Nin fen ninnu bee dira Nkalonnci ma tuma min, a wulila k'i kunda u ka dugu kan, k'ale kera fen

ye. A sera ni fen ninnu ye u ka dugu la. Tuma min, a ba jeda fen ninnu kan, okulela dewu! k'ikanto, ko : «ko be nin ko». Nkalonnci yere y'i kanto ko «Nka foyi te nin ko here ko. Ut or'o cogo la, fo waatijan sera, i n'a fo kalo wooc nōgon. Nkalonnci ka so ye bo fen o fen ke kalo wooc in kono, masake y'olu bee fara nōgon kan ka jiginew fa fan bee fe. A jena waati selen, a ye gatigiw bee fara nōgon kan, k'a ka sobokoli dogoda. O don selen, dugumusow bee wulila ka jita damine ko masake ka soboko ye bi ye. Mogow nisondiyalen be mununmununna fan bee fe, faama ka so bo be ko bi.

O y'a soro dumuniw labennen be fan bee. Sogow, nonodegew, malokiniw, ani fen caman werew. Nka, Masake y'a jini jama fe, k'u ka soboko ke folo, ni tilaker'o la tuma min, dumuni be soro ka ke. U ye sobo koli damine, n'u ye min don jila, u te foyisor'o kono. Fo ka jiginefa sobo bee ko k'a ban pewu, u ma hali sanu tamasiyen doonin ye. Okelen, Masake dimina kosebe, a y'i kant'a ka jōnw ma, k'u ka taa Nkalonnci mine k'a siri ka na n'a ye, k'u b'a faga, jōnw y'u kunda Nkalonnci ka dugu kan; u selen dugu kono, u y'u kunda Nkalonnci ka du kan. A ba ye jama ye yoro min, o y'i fili kasi kan, k'i kanto k'ale y'a fo ko ko be nin ko. Nkalonnci y'i kanto a ba ma k'ale te taa k'o to yen. Jōnw k'u be Nkalonnci mine k'a siri ka taa n'a ye, a y'i kanto jōnw ma k'u kana fok'u be ale mine de! sabu ale te mogo mineta y'o cogo la ten. O kelen, jōnw y'u kodon ka taa. Nkalonnci soro la k'a ka feere siri. A ye bakorōn bele-bele mine k'o faga k'o sugunebara bo k'o lafa joli la tewu, k'a f'a ba ye k'u ka taa nōgonfe, k'a be ba sugunebara jolima in sir'a ba kan na, n'u sera yen, n'a ni masake ye

(☞ ne 11)

(☞ n° 10 to)

kuma damine, ba k'a ke in n'a f'a be delili ke, n'o kera n be muruti u bolo yen, ka n ka muru bo k'o sogo sugunebara jolima in na, n'o kera i b'a ke i n'a fo i salen be. Nkalonnci n'a ba ye nin feerew siri, ka soro ka wuli. Nkalonnci ba ye bakoroh sugunebara jolima sir'a kan koro, k'o meleke ni jalamugu ye. U ye sira mine ka taa. O y'a soro Nkalonnci fa Nkalon ka misiku koronin do maralen tun be gabugu kono, an'o fana taara. U selen masake ka dugu la, a y'u bisimila, ka gatigiw bee farajogon kan ko Nkalonnci be faga. Masake ye Nkalonnci nininka ko e k'i ka so bobee ye sanu ye, kabini ne y'a san, a dun ma bo sanuma ke ne ye folo! Otuma, ika kumawte tijeyé, walima i yene negen? Nkalonnci ko Masake ma ko n' m'i negen, sabu n'i y'a ye n ye so in feer'i ma, n sirannentun don i kana f'i ka jow y'e k'u ka taa n faga sira la, ka n ka somine fu. Odekoson n'y'a feer'i ma, n'o te i yere b'a don so feereta te. Masake ni Nkalonnci ka kumaw tara jocón kan nin cogo la. Nkalonnci ba k'a be delili ke yoro min, o y'a soro Masake ka bulonba falen be jama la. Nkalonnci sinna k'a ka muru bo k'o turu a ba kan koro yoro min, jama girinna gewu! Bee ko cénin ye kojugu ke! Cénin ye kojugu ke! O y'a soro ba be k'i lasama joli cela. A yere nán'i kanto ko an ka temen an ka min fe, sabu, nin te baara bo. Kabin'o kera, faama n'a ka jama kónonafilila, fo Masake yere nan'i kanto ko cénin te mogo sebe ye hali dconin, «karato dan don! Sabu a welela kun min kama a m'o nénabo folo, a ye dowere ke min ka jugu n'o ye. An be nin ke cogo di»? A yere y'i kanto Masake ma ko nin kóni te baara ye, «a f'i ka mogow ye k'u ka na ni ji ye cdp ji ye filenkura kono». U nana ni ji ye cdp ji ye min, Nkalonnci y'a fa ka misiku koronin laba ka npalan kono,

o finnen be sisi fe i ko kabako. Ay'o su ji la k'o seri a ba kan yoro min, o wulila k'i sigi. Kabin'o fana kera, dagawulila k'a soro sonkalan ma ye. Masake nebor'o fana fe k'o nini Nkalonnci fe sanni na tugun. Nkalonnci ko Masake ma ko ku in te feere, sabu alefa ka fen nafamaba don. Masake k'a be fen bee keme-keme di Nkalonnci ma. O folen, Nkalonnci y'a ka ku di Masake ma. A ye fen minnu fo, a y'olu fana di Nkalonnci ma. Nkalonnci n'a ba sorola ka taa u ka dugu la. U taalen ko, masake ye gatigiw bee farajogon kan, k'a jira u la, k'a ye fen kura do soro. O folen, dugu mogow bee nisondiyara kosebe. Don do la, masake ye mogow wele a ka bulonba konobarola; mogow nana ka bulonba fa dewu! U be min kan k'a ke; masake ka baramuso b'a la k'a fifa. Baramuso ka fifalan kuntu Masake kunkolo la yoro min, o ma ben Masake ma. O sinna k'a ka muru ta k'o turu baramuso kan koro, a serila k'a jan, joli suurula.

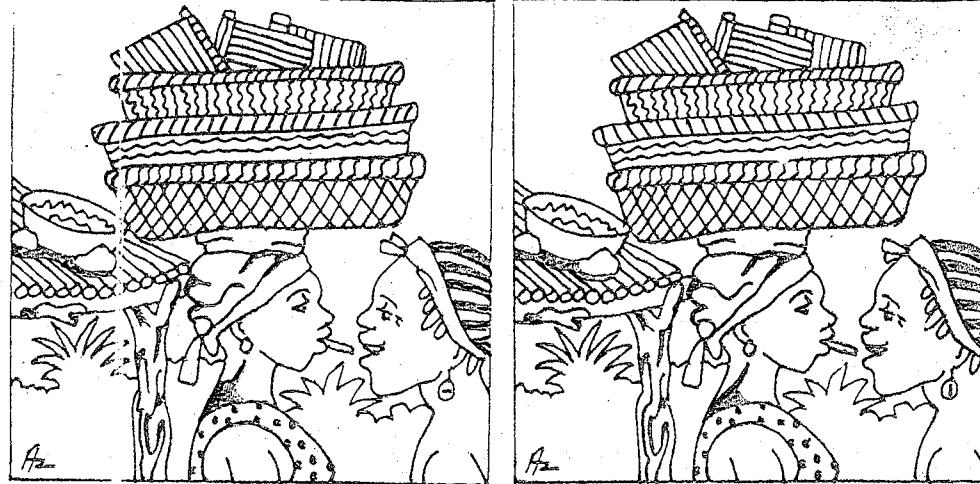
Mogow kulela fan bee, ko Masake ye

kojugu ke! Masake ye kojugu ke! Masake yere y'i kanto k'an ka temen an ka min fe, nin te baara bo. U temenn'u ka min fe. Masake jena waati selen, a ye mogo bila ka taa ji do ta ka na; ji nalen, masake y'a ka kunin ta k'o su ji la k'o seri baramusoba kan sije saba, o ma wuli. Jama nagamina, mogow ko masake y'a yere faga! Masake y'a yere faga! O kuma folen ye Masake tooro kosebe. A y'a ka jow wele k'u ka taa Nkalonnci mine k'a siri ka na n'a ye. Jow y'u kunda Nkalonnci ka dugu kan, ka taa Nci mine k'a siri koli-koli ka na n'a ye, hal'a m'i lamagayo soro u bolo. U nana ni Nkalonnci sirilen ye ka n'a di masake ma; a nisondiyara kosebe. A ko jow ma k'u ka t'a ka were la, misi min ka bon ni werela misi bee ye, k'u ka t'o mine k'o faga, k'o boso ka na n'o golokens ye. Jow y'a ke i n'a fo Masake y'a focogomin, unimisigolo kene nana k'o jira masakela; ak'uka

(☞ n° 12)

TULON

Nin desen fila dilanbaga y'a dab'a kama, ka fili 10 k'u la. A y'olu nini.

Segiwi bee jukcrata kinifeyarnfan nun kruncoo.

1)- Filalan min be kinin fe. 2)- Cemancé segi dawolo 3)- ja min be tasra jukcr, numan fe, 4)- Muso kankala yrs min dibilleen don, 5)- Tulonagege, 6)- Filikand kelen mihi simien don kinifeyarnfan kunkolo la, 7)- Muscra, 8)- Ga jukcr ntiloma 9)- Ga billakala do, 10)-

KOJO

Seko ni donko

Nkalonnci da misigolokene in kan k'a siri ka taa fili baji dunmayoroba la. Hali n'a ye kuma si do bee fo aw kan'o si lamen, sabu a nen ka di kojugu, wa a be kuma bee fo. Jonw ye Nkalonnci siri golokene la, k'u nun ka sira min. U selen kungokolonba kono, dajesara do bora tu kono k'u nekorotige, u ye Nkalonnci sirilen da sira kerefe k'o dajesara gen. U do la kelen y'a ka kannadaseme fili sogo in ma, Ala y'a ke o balanna sogo in gere la. U ye tile tila bee ke ka sogo gen. Yann'u ka segin, korrornajulaw nato sera Nkalonnci dalen ma sirakerefe a be kelennakuma la. A'A! bee te son, nin ma. Nin be se ka ke cogo di? N'a fora ko nin nafolobaw, ni nin bagan camanba ni nin jamakulubaw, ko ne kelen ka k'olu nemogo ye. N te te son sa! Julaw y'o kuma men yoro min, u gerala Nkalonnci la, k'a nininka k'a kera cogo di ? Nkalonnci y'i kanto julacekoroba ma ko :Nfa, mogote se ka fen fo nin ko in na koyi ! Anw ka dugu Masake salen, dugumogow k'u be ne sig'o no na; ne bann'o ma min ke, u file ka ne siri k'u be taa n fili baji la. Yanni julajemogo k'a ka kuma jaabi, juladenmisennin do y'a kanbo k'u k'a foni k'ale bil'a no na. Julajemogo y'i kanto ko; «fa b'i la wa ! E be se ka ke Masake ye, ka ne cekorobato to yan «? Kabin'o kuma fora juladenmisennw taara ka julacekoroba ni Nkalonnci to nogon na. Julake ye Nkalonnci foni, k'a ka dulokiba sanujologoma di Nkalonnci ma, ka soro k'i da golokene kan. Nkalonnciyejulakenigolokenefeson nogon na kosebe, k'a ka sanuduloki ta k'i dogo tu kono yanni masake ka jowka segin, ka bo sogo nof. Jonw seginna tuma min, u nana julake nun ka temen n'o ye. Julake b'a don kojugu ye tuma min, f'u surunyalen bala. Julake tilala kan bee la, nka

jow m'o si jate. Sabu masake ye kuma min f'u ye, o b'u kono. U taara julake fili fo baji cemance la. Jegew ni bamaw ye julake ke surofana kelen ye. Jonwnan'a fomasake yek'utaar'a Nkalonnci fili, k'a sara ka ban. O folen, masake nisondiyara kosebe. U b'o sigi la, Nkalonnci ni julacekoroba ka sanudulokiba nan'i jo Masake ka soda la. A ye duloki kurulen fili Masake kan, k'i kanto k'i fa konka na nin d'i ma, k'i be fagan min na yan k'o ye fu ye, ko sabu foyi t'i bolo yan, wa k'ale ka fagan barika ka bon n'i ta ye kosebe. O kera yoro min, Masake kabakoyara tugun. A ko jow ma k'u ka taa misiwere la ka misi belebele do mine k'o faga ka na ni golo ye k'ale yere be taa a fa laje. Jonw taar'o misi min k'o faga k'o boso ka na n'o golo ye. Masake ko jow k'ale yere siri golokene na ka t'a fili ji la, walasa ale n'a fa be nogon ye. Nkalonnci farala jowkan ka Masake nigolokenefeson nogonna k'a nun ka sira min. Nkalonnci bilala mogow ne; u selen julake filiyoro la, Nkalonnci y'i kanto k'a y'a fili yan, sabu u fa be nin yoro yere de la; u ye Masake fili baji la k'u kodon yoro min, jegew ni bamaw ye Masake fana ke sogomadaraka kelen ye; u seginna ka na so. U selen so, u ko ka mogonini min be sigi Masake no na. Cekoroba do y'i kanto k'a be mogo were jumen jini. «Ni mogo o mogo sigira Masake no na ni Nkalonnci te, a b'o tigi fana faga ».

Bee k'o ye tige ye. O la, u benn'a kan ko Nkalonnci ka sigi Masake no na; a k'ale te sigi n'a ba ma na. U taara Nkalonnci ba n'a bolofew bee ce ka na. O kelen, u ye Nkalonnci sigi Masake no na.

N balimaw, ko nkalon te fen ne mogo ye, a ye fen ne cemogo Nkalon denke Nci ye de !

Yusufu Fane Balukalan
karamogo Bamako Jalakoraji
sekiteri folo.

Mayiki Tayison ka kono kera

Lamerékenw ka lakanitasében «washintoni positi» y'a jira ko korofilila jana Mayiki Tayison y'a terimuso koro furu kosa in na, silameya kadara kono. Muso in togo ye Monika Terineri; a si be sanji 31 na; denmisenninbanaw dogotoro kerenkerennen don. Mayiki Tayison yere si be san 30 la bi. Tayison ni Monika tun ye musomannin kelen soro fewuruyekalo la, san 1996, min togo ye IRINA. An be bi min na, muso in lajolen don kokura. Mayiki Tayison ni Ewanderi Holifilidi ka kan ka nogon soro bolokurunnenaje do la, zuwenkalo tile 28, san 1997, Lasi Wegasi dugu kono, Lamerékenjamana kan. U ka nogonkunben folo senfe, san 1996 nowanburukalo la, Holifilidi tun y'a dato Mayiki Tayison na, k'a bugo ka bin bolokurunw tako 11nan na.

"AMAP" kuntigi

Gawusu DARABO

Mali kanw kunnafonisew

baarada kuntigi

Danze Samake

Kibaru

BP 24 Telefon: 22-21-04

Kibaru Bugufiye Bozola

Bamako - Mali

Dijanbagaw nissabenbagaw kuntidi

Basrik Ture

Sebenbagaw kuntigi

Baadama Dukure

Labugunjoro, Kibaru ga fedilan baarada

Bolen Hako 16.000